

Üniversitenin Döner sermaye işletmesi veya bünyesinde kurulan Ziraat Fakültesinin doğrudan üreticiden satın alarak yoğurt ve ayran üretiminde kullanacağı süt için ne tür belge düzenlemeleri gerektiği

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	77058783-105[2013/47]-326
Tarih	25.12.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANTALYA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : 77058783-105[2013/47]-326

25/12/2014

Konu : Üniversitenin Döner sermaye işletmesi veya bünyesinde kurulan Ziraat Fakültesinin doğrudan üreticiden satın alarak yoğurt ve ayran üretiminde kullanacağı süt için ne tür belge düzenlemeleri gerektiği

İlgide kayıtlı yazınız ekinde alınan özelge talep formunda, Vergi Dairesi Müdürlüğünün vergi kimlik numarasında kayıtlı mükellefi olduğunuz, Ziraat Fakültesinin eğitim faaliyetleri çerçevesinde yoğurt ve ayran yapımı için doğrudan üreticiden süt alınması halinde ne tür bir belge düzenleyeceğiniz ve Ziraat Fakültesinin veya Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünüzün bu işlem nedeniyle kurumlar vergisi muafiyetinin ortadan kalkıp kalkmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

KURUMLAR VERGİSİ YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, iktisadi kamu kuruluşları vergi mükellefiyeti kapsamına alınmış olup aynı Kanunun 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasında da Devlete, il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve birinci ve ikinci fıkralar dışında kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi kamu kuruluşu olduğu; aynı maddenin altıncı fıkrasında ise iktisadi kamu kuruluşları ile dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kar edilmemesi veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun uygulanmasına ilişkin açıklamalar içeren 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin (2.3.1.) bölümünde iktisadi kamu kuruluşlarının ticari, sınai veya zirai bir işletme oluşturup oluşturmadığı hususunda, Tebliğin (2.4.) bölümünde yapılan açıklamaların dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

Söz konusu Tebliğin (2.4.) bölümünde de iktisadi işletmenin belirlenmesinde işletmenin belirgin özelliklerinin bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesinin, diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurlarının ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetler olduğu, Kanunun bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek veya vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsamına aldığı, satılan mal veya hizmete ait bedelin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesinin, karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi işletme olma vasfını değiştirmeyeceği açıklanmıştır. Ayrıca kazanç sağlama amacı olmasa dahi işletmenin konusunun ve faaliyetinin, her türlü mal ve hizmet satışı ya da bunlara benzer şekillerde olması ve devamlı surette yapılması durumlarında da dernek veya vakıflara ait iktisadi işletme olduğu kabul edilecektir.

Aynı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; kamu idare ve kuruluşları tarafından tarım ve hayvancılığı, bilimi, fennî ve güzel sanatları öğretmek, yaymak, geliştirmek ve teşvik etmek amacıyla işletilen okullar, okul atölyeleri, konservatuvarlar, kütüphaneler, tiyatrolar, müzeler, sergiler, numune fidanlıkları, tohum ve hayvan geliştirme ve üretme istasyonları, yarış yerleri, kitap, gazete, dergi yayınevleri ve benzeri kuruluşların kurumlar vergisinden muaf olduğu hükme bağlanmıştır.

Öte yandan, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 56 ncı maddesinin (b) fıkrasında, "Üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri, genel bütçeye dahil kamu kurum ve kuruluşlarına tanınan mali muafiyetler, istisnalar ve diğer mali kolaylıklardan aynen yararlanırlar." hükmü yer almaktadır.

Buna göre, Üniversitenizin Ziraat Fakültesinde sadece eğitim ve öğretim faaliyetleri çerçevesinde üretilen ve yetiştirilen ürünlerin satılması, Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan muafiyetin ihlali olarak değerlendirilmeyecektir. Ancak, eğitim ve öğretim faaliyetlerini aşacak boyutta üretim yapılması, dışarıdan işçi istihdam edilmesi, sipariş üzerine üretim yapılması veya ihale yoluyla iş alınması gibi hallerde ise Üniversite bünyesinde oluşacak iktisadi kamu kuruluşu nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edileceği tabiidir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde, bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait kayıtların tevsikinin mecburi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanunun "Müstahsil Makbuzu" başlıklı 235 inci maddesinde birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenler ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerden satın aldıkları malların bedelini ödedikleri sırada iki nüsha müstahsil makbuzu tanzim etmeye ve bunlardan birini imzalayarak satıcı çiftçiye vermeye ve diğerini ona imzalatarak almaya mecbur oldukları hükme bağlanmıştır. Madde hükmünden anlaşılacağı üzere, gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerden ürün alan tüccar ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin bu alımlarını belgelendirmek için müstahsil makbuzu düzenlenemeleri zorunludur.

Öte yandan, 164 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde; "...Genel ve Katma Bütçeli İdarelere, İl Özel İdarelerine, Belediyeler ve Köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2'nci maddesinde tanımı yapılan teşebbüs, teşekkül, kuruluş, müessese, bağlı ortaklık, iştirak ve işletmeler tasdik mecburiyetine tabi olmaksızın Vergi Usul Kanununun ilgili hükümlerine göre yukarıda sayılan belgeleri düzenleyeceklerdir.

Ancak bu kuruluşlar kullanacakları belgelerin üzerine, "Vergi Usul Kanunu Yönetmelik Hükümlerine Tabi Değildir." ibaresini kaşe ile basacaklar veya matbaa baskısı ile belirteceklerdir." hükmü yer almaktadır.

Yukarıda sayılan mükelleflerin bu belgeleri Vergi Usul Kanunu Uyarınca Vergi Mükellefleri Tarafından Kullanılan Belgelerin Basım ve Dağıtımı Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre anlaşmalı matbaalara bastırmaları veya 164 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca notere tasdik ettirmeleri şartı aranmamaktadır. Ancak, bu mükelleflerin kullanacakları belgelerde, Vergi Usul Kanununda düzenlenen asgari bilgilerin yer alması zorunludur.

Anılan Yönetmeliğin verdiği izin gereği bu tür belgeleri kullanan işletmelerden kurumlar vergisinden muaf olanların kullanacakları belgelere "Kurumlar Vergisinden Muaftır" şerhi koymaları

gerektiği 206 sıra no.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde açıklanmıştır.

Bu itibarla, Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünüzün kurumlar vergisi veya katma değer vergisi mükellefiyetinin bulunması hâlinde, belge düzenleme mecburiyetiniz olmakla birlikte belgelerinizi notere tasdik ettirmeden veya anlaşmalı matbaalar dışındaki matbaalarda bastırarak kullanmanız mümkün olup, bu belgelerde Vergi Usul Kanununun ilgili hükümlerinde belirtilen bilgilerin yer alması gerekmektedir.

Öte yandan, kurumlar vergisi ve katma değer vergisi mükellefiyetinizin olmaması halinde, Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belge düzenleme zorunluluğunuzun olmadığı tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 10.09.2026